

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Безпека життєдіяльності. Основи біоетики та біобезпеки. Охорона праці в галузі.

Безпека життєдіяльності.

(назва освітнього компонента)

Спеціальність: І 1 «Стоматологія»
(код та назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Стоматологія.
(назва ОПП)

Код компонента в освітній програмі: ОК 10
(ОК або ВК)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
(перший (бакалаврський) або другий (магістерський))

Форма здобуття освіти: очна (денна)
(очна (денна) або заочна)

Рік навчання: 1

Семестр(и): І (осінній)

Тип освітнього компонента: обов'язковий.
(обов'язковий чи вибірковий)

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **1,5 кредити ECTS (45 год.)**

Навчальні заняття: лекції, семінар, заняття
(лекції семінарські заняття)

Підсумковий контроль: залік
(екзамен/диф. залік/залік)

Пререквізити: курс безпеки життєдіяльності загальноосвітньої середньої школи.

(курс предмета загальноосвітньої середньої школи або код(и) компонента(ів) в ОПП)

Кафедра/підрозділ: кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Трінклера 12
(назва кафедри, адреса, корпус (за потреби))

Керівник освітнього компонента: Аксаков Олександр Францевич.
(ПІБ та email викладача, відповідального за зміст освітнього компонента)
email: of.aksakov@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ – (Moodle):
(посилання на сторінку освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ)

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6240>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Короткий опис змісту дисципліни.

МЕТА КУРСУ: теоретична та практична підготовка здобувачів освіти має мету формування у них знань необхідних для створення безпечних умов діяльності і життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства, виявлення та ідентифікація шкідливих факторів, вивчення їх впливу на людей і навколишнє середовище, прогнозування виникнення небезпек, розробка заходів і способів захисту як в повсякденних умовах, так і в умовах надзвичайних ситуацій. Дослідження функцій окремих органів та систем в організмі під час їх взаємодії із навколишнім середовищем, а також вміння використовувати отримані знання в їх в повсякденній діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- здобувач освіти має бути спроможним аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації;
- долучатись до розробки й впровадження системи заходів, спрямованих на збереження здоров'я людини та її гармонійний розвиток;
- вміти оцінювати навколишнє середовище стосовно особистої безпеки, безпеки колективу;
- оцінювати негативні фактори навколишнього середовища та визначати шляхи усунення їх дії на людину;
- мати знання і готовність для самостійного прийняття рішення у впровадженні термінових заходів у разі виникнення екстремальних ситуацій;
- бути готовим забезпечити особисту безпеку в екстремальних ситуаціях;
- вміти надати першу медичну допомогу в екстремальних ситуаціях собі та іншим потерпілим;

- розуміти важливість визначення психофізіологічних особливостей людини та їх роль у забезпеченні особистої безпеки;
- здобувач освіти має використовувати та вміти впроваджувати вимоги законодавчих актів стосовно особистої та колективної безпеки та відповідальності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

Перелік тем лекцій (10 годин):

- Лекція 1. «Теоретичні основи безпеки життєдіяльності».
- Лекція 2. «Забезпечення безпеки життєдіяльності людини».
- Лекція 3. «Природні небезпеки, характер їх проявів і дії на людей та об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників».
- Лекція 4. «Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників».
- Лекція 5. «Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини».

Перелік тем семінарських занять (10 годин):

- Семінар 1. «Людина в системі “Людина – зовнішнє середовище”. Значення зовнішнього середовища в системі “Людина – зовнішнє середовище”».
- Семінар 2. «Забезпечення безпеки життєдіяльності людини».
- Семінар 3. «Природні небезпеки, характер їх проявів і дії на людей та об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників».
- Семінар 4. «Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників».
- Семінар 5. «Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини».

Перелік тем самостійної роботи здобувача освіти (25 годин):

- Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.
- Тема 2. Людина в системі “людина – зовнішнє середовище”. Значення зовнішнього середовища в системі “людина – зовнішнє середовище”.
- Тема 3. Правові та організаційні питання безпеки життєдіяльності та охорони праці медичних працівників. Професійні шкідливості при виконанні професійних обов'язків медичних працівників.
- Тема 4. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини
- Тема 5. Природні небезпеки, характер їх проявів і дії на людей та об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
- Тема 6. Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
- Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Алгоритм захисних поведінкових реакцій.
- Тема 8. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

СРЗ - самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Вона спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРЗ підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, моделювання процесів та ситуацій, «кейс-метод» навчання, метод «створення проєктів», віртуальна консультація.

ОЦІНЮВАННЯ.

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>).

За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка 4-бальної системи: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно». Оцінка за семінарське чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Завдання перевіряються до 24 год.

Оцінки виставляються у електронний журнал. [instr ocin21.docx](#)

В кінці семестру оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище).

Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, оцінюються до 10 балів, що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Підсумковий контроль. (ПЗ) проводиться на останньому практичному занятті, включає контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших), передбачених програмою навчальної дисципліни. Під час оцінювання знань студента, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за чотирибальною шкалою, що рахується як оцінка за ПК Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «заліку». В кінці семестру, для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 Інструкції з оцінювання (див. вище), автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Оцінка з дисципліни, розділи якої вивчалися на різних кафедрах, після завершення її вивчення, виставляється у відомості деканом відповідного факультету. Вона розраховується, як середнє арифметичне усіх отриманих балів та оцінок за розділи дисципліни, згідно з відомостями, що надані кафедрами.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 години щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та семінарських занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть

за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: платформи АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua); платформ Google і Microsoft (tehotdelknmu@gmail.com); платформа Moodle (al.korol@knmu.edu.ua).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.

Базова:

1. Безпека життєдіяльності: для здобувачів освіти ВНЗ України I-IV рівнів акредитації / Є.П. Желібо, В.В. Зацарний, Н.М. Заверуха; – К.: “Каравела”; 2022. – 344 с.
2. Безпека життєдіяльності: Підручник. / О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін. – К.: "Центр учбової літератури", 2020. – 448 с.
3. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / В. В. Зацарний, О. В. Зацарна, О. В. Землянська, Д. В. Зеркалов. – К.: Основа, 2016. – 204 с.
4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред О.П. Яворовського. К.: ВСВ “Медицина”, 2015. 288 с.
5. Охорона праці в медичній галузі: Підручник /О. П. Яворовський, І. В. Сергета, Ю. О. Паустовський, В. І. Зенкіна; – К.: “Медицина”, 2021. – С.488.
6. Основи охорони праці: Підручник. 5-е вид. / Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. за ред. М.П. Гандзюка. - К.: Каравела, 2018. - 384 с.

Допоміжна:

1. Здоров'я людини та основи здорового способу життя: навчальний посібник з курсу «Валеологія» В.С. Грушко. – Тернопіль: [ТНПУ], 2012. 386 с.
2. Безпека життєдіяльності. 2-ге видання/ О.І. Запорожець. – К.: ЦУЛ, 2019. 448 с.
3. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / В.П. Полетаєв, О.А. Крюковська / під ред. д.т.н., проф. А.П. Огурцова. —Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016. —363с.
4. «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу. Вимоги» ISO 45001.
5. Національний стандарт України системи управління гігієною та безпекою праці - Видання офіційне – Київ ДП «УкрНДНЦ». 2016. ДСТУ OHSAS 18002:2015.

Інформаційні ресурси

1. Представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
6. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. <http://www.mns.gov.ua>
7. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
8. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>
9. Всесвітня організація охорони здоров'я. <https://www.who.int/ukraine/uk>

Зав. кафедри медицини катастроф та військової медицини _____ проф. Волкова Ю. В.